

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Миколаївської області** щодо їх ділових очікувань*

I квартал 2025 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Миколаївської області в I кварталі 2025 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Миколаївської області** у I кварталі 2025 року свідчать, що на тлі війни, браку кваліфікованих працівників і надмірного податкового тиску респонденти повідомили про стримані очікування щодо обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та послабили оцінки перспектив розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікувалася вища інфляція. Девальваційні очікування дещо послабилися, проте залишилися високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікували:

- обсяги виробництва товарів та послуг в Україні на поточному рівні: баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 20.0%) (графік 1), у цілому по Україні – 15.6%;
- швидше зростання цін на споживчі товари та послуги: 71.4% респондентів очікували, що зростання цін перевищить 10.0% (у попередньому кварталі – 60.0%), у цілому по Україні – 60.3%. Головними чинниками інфляції респонденти називали воєнні дії, витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- послаблення девальвації національної валюти: знецінення гривні відносно долара США очікували 92.9% респондентів (у попередньому кварталі – 100.0%), у цілому по Україні – 89.1%;
- погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств: баланс відповідей – «мінус» 14.3% (найнижчі очікування серед регіонів) (у IV кварталі 2024 року – 0.0%) (таблиця), у цілому по Україні – 4.7%;
- зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції: баланс відповідей – 14.3% (у попередньому кварталі – 6.7%). Водночас респонденти області очікували, що обсяги реалізації виробленої продукції на зовнішньому ринку зменшаться: баланс відповідей – «мінус» 20.0% (як у IV кварталі 2024 року) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 20.7% та 19.5% відповідно;
- зменшення обсягів інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт, а також на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – «мінус» 41.7% і «мінус» 14.3% відповідно (у IV кварталі 2024 року – «мінус» 46.2% і «мінус» 20.0% відповідно) (таблиця), у цілому по Україні – 20.7% та 19.5% відповідно;
- зменшення кількості працівників на своїх підприємствах помітно вищими темпами: баланс відповідей – «мінус» 35.7% (найнижчі очікування серед регіонів) (у IV кварталі 2024 року – «мінус» 13.3%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 0.6%;
- зростання цін на товари / послуги, що купують та продають підприємства, високими темпами: баланси відповідей – 92.3% і 92.9% відповідно (у попередньому кварталі – 100.0% і 87.5% відповідно) (графік 6). На подорожчання товарів і послуг власного виробництва, за оцінками респондентів, найбільше впливали ціни на енергоносії та сировину, матеріали, а також курс гривні до іноземних валют. Вище, ніж у попередньому опитуванні, респонденти оцінили вплив цін на світових ринках та податкового тиску (графік 7);
- зростання витрат на одиницю продукції та на оплату праці одного найманого працівника: баланси відповідей – 69.2% та 30.8% відповідно (у попередньому кварталі – 76.9% та 40.0% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежували спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називали воєнні дії та їх наслідки (зазначили 92.9% опитаних), брак кваліфікованих працівників і надмірний податковий тиск (вплив чинника значно посилювався). Вище, ніж у попередньому кварталі, респонденти оцінили вплив значних коливань курсу гривні щодо інших валют та надмірний регуляторний тиск (графік 5).

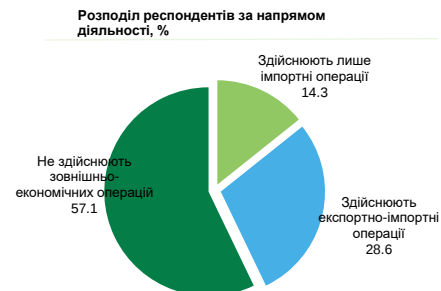
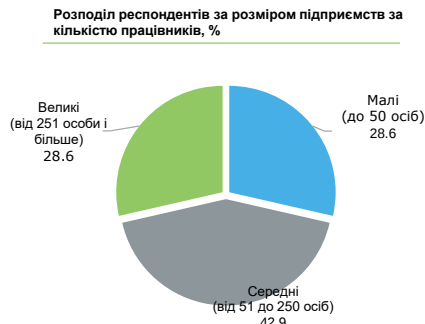
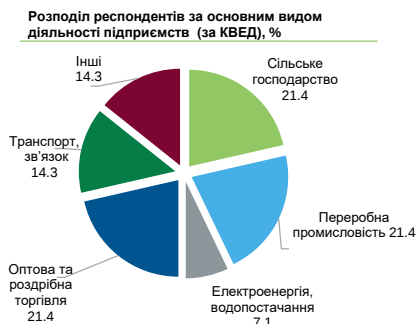
Респонденти прогнозували помітне зростання потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планували брати банківські кредити (50.0% опитаних), надавали перевагу запозиченням у національній валюті. Оцінки умов доступу до банківських кредитів останнім часом послабилися, проте все ще залишалися жорсткими (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами, надмірні вимоги до застави, наявність інших джерел фінансування та занадто складна процедура оформлення документів (вплив чинника посилювався порівняно з попереднім опитуванням) – головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 10).

Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.6%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

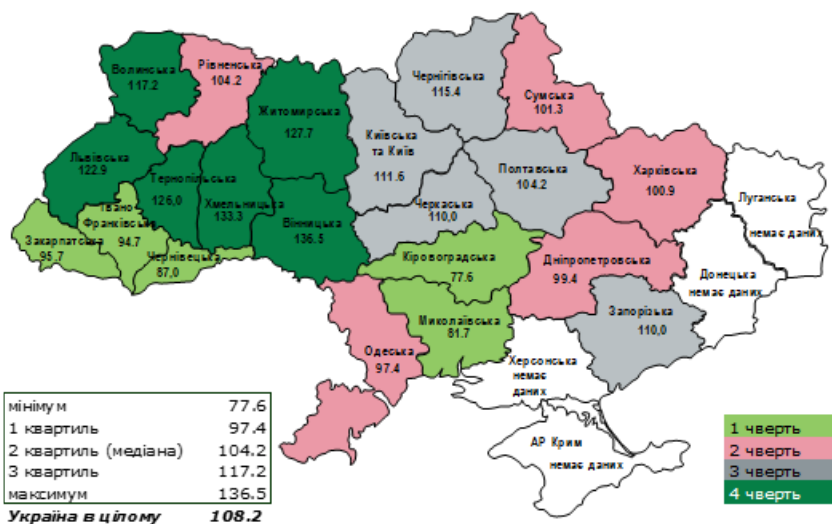
- поточний фінансово-економічний стан підприємств задовільний: баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 6.7%), у цілому по Україні – «мінус» 3.4%;
- рівень залишків готової продукції власного виробництва залишався нижчий, ніж нормальний: баланс відповідей – «мінус» 11.1% (у попередньому кварталі – «мінус» 20.0%);
- підприємства області здатні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей: баланс відповідей – 14.3% (у попередньому кварталі – 20.0%).

Паспорт вибірки^{1, 2}

- період проведення – 03–27 лютого 2025 року;
- опитано всього 14 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;

**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Миколаївської області щодо ділової активності (за складовими)

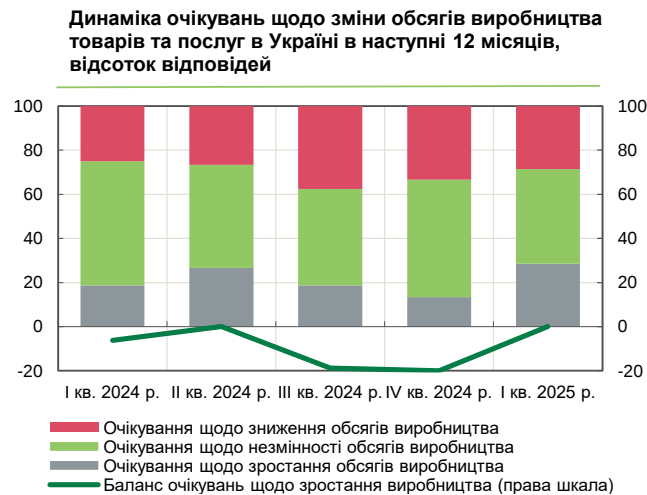
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	I кв. 2024 р.	II кв. 2024 р.	III кв. 2024 р.	IV кв. 2024 р.	I кв. 2025 р.
фінансово-економічного стану	12.5	-6.3	-6.3	0.0	-14.3
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	6.3	-18.8	0.0	6.7	14.3
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-37.5	-25.0	-33.3	-46.2	-41.7
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	0.0	-25.0	-25.0	-20.0	-14.3
кількості працівників	-6.3	-33.3	-18.8	-13.3	-35.7

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

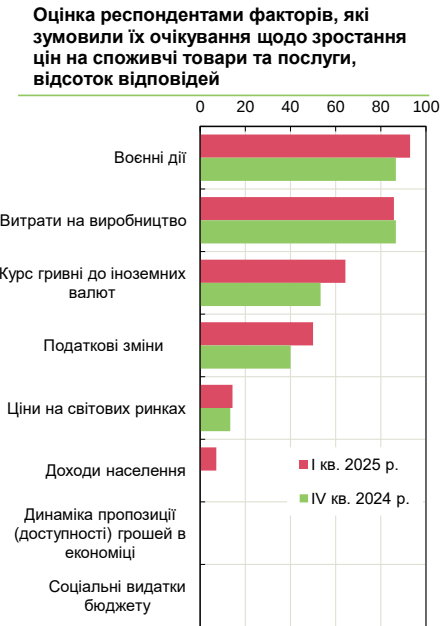
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

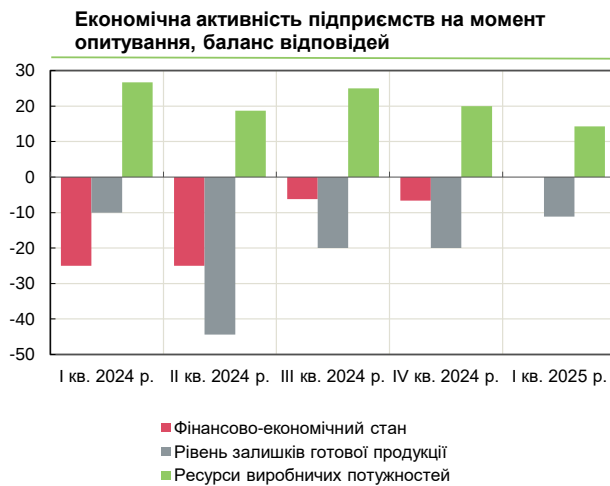
Графік 1

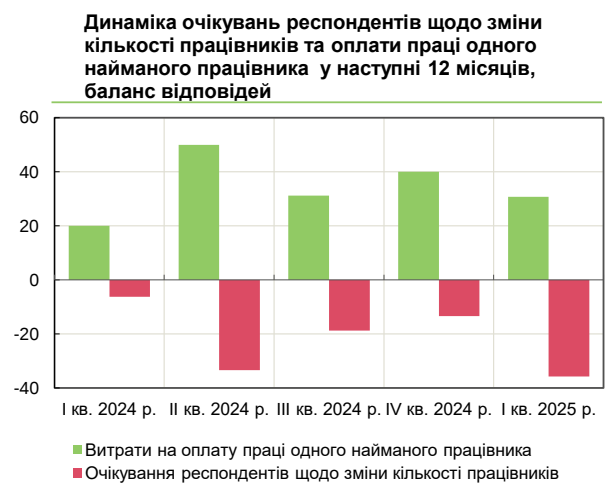
Графік 2

Графік 3

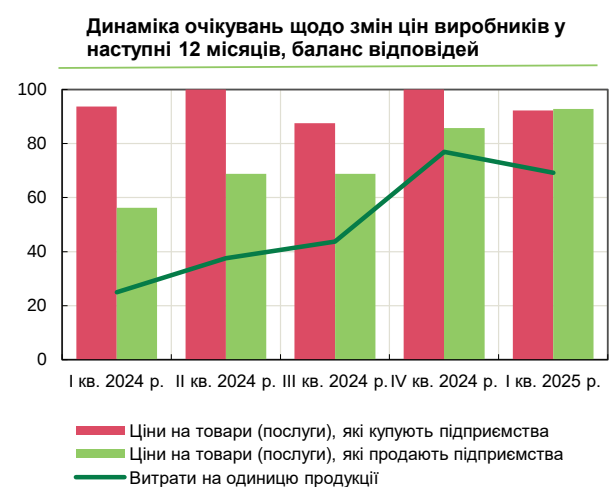
Графік 4

Графік 5

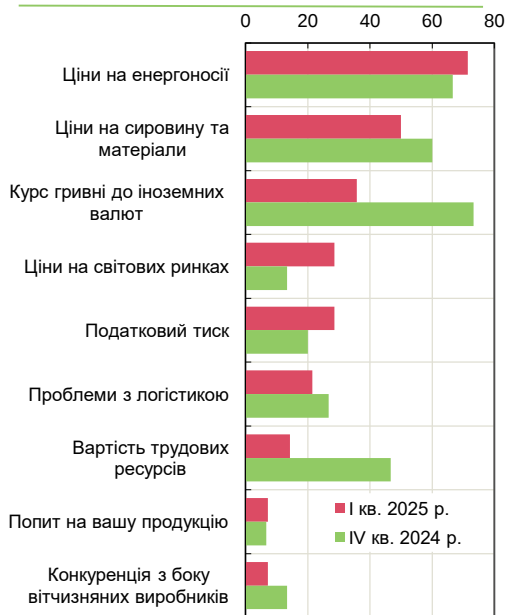

Графік 6

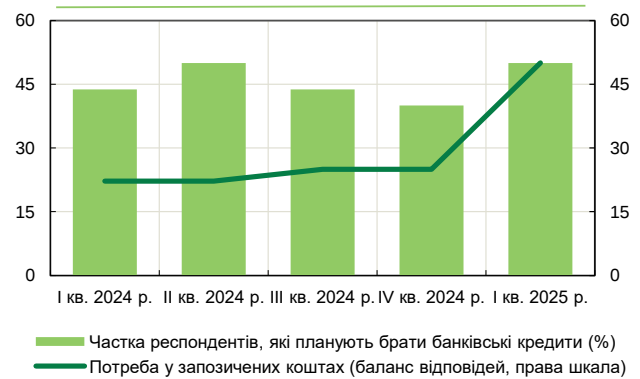
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

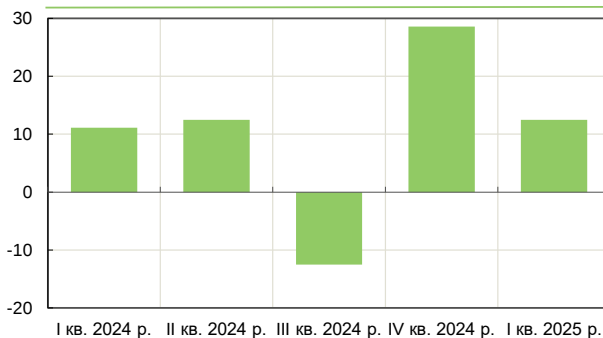
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

